

УДК 355.53

СИТНИК В. О.,

курсант 2 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ВЛАСЕНКО І. В.,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри тактичної та спеціальної

фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 [https://orcid.org/0000-0001-7752-6068;](https://orcid.org/0000-0001-7752-6068)

СКЛЯР О. С.,

викладач кафедри тактичної та спеціальної

фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-6179-3329>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЖІНКАМИ УНІТАРНИХ БРОНЕЖИЛЕТІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

Станом на 2022 рік кількість жінок у Національній поліції України перевищила 22% [1]. Вони на рівні з чоловіками виконують завдання та обов'язки передбачені статтями 2 та 18 Закону «Про Національну поліцію України» ризикуючи своїм життям та здоров'ям [2].

Як зазначено у ст. 3 Конституції України, життя і здоров'я людини є найвищою соціальною цінністю в державі [3]. Поліцейський є громадянином України, виконання службових обов'язків якого на тлі подій, які розпочалися в нашій країні 24.02.2022, особливо пов'язане з ризиком для життя та здоров'я під час виконання службових обов'язків. Забезпечення особистої безпеки поліцейських є завданням держави та її органів влади.

Наказом № 718 МВС України від 19.08.2017 регламентовано, що під час виконання поліцейськими службових обов'язків, проведення спеціальних заходів (операцій), на навчаннях, дозволяється при носінні однострою використовувати засоби індивідуального захисту (шолом, бронежилет, інше екіпірування) [4]. Але, нажаль, замало наукових праць розглядають особливості при використанні засобів індивідуального захисту жінками. Світовий досвід використання засобів індивідуального захисту вказує на такий напрямок – жіночі бронежилети. Доцільність використання жіночих бронежилетів для поліції і була розглянута у нашій науковій роботі.

Нами, гуртком «ТСП-ЩИТ» кафедри тактичної спеціальної та фізичної підготовки на базі Харківського національного університету внутрішніх справ, було поставлено за мету дослідження, встановити особливості використання унітарних бронежилетів під час їх використання жінками. Основними задачами дослідження є встановлення небезпечних факторів, які виникають при експлуатації бронежилетів жінками та визначення основних параметрів бронежилетів для використання поліціантками.

У всьому світі виготовляють чоловічий і жіночий одяг з урахуванням анатомічних особливостей, для зручності його використання. Якщо ж взяти до уваги поліцейську та військову носиму екіпіровку, то їх виготовляють унітарним способом. Згідно з наказом № 718 МВС України від 19.08.2017 «Про затвердження правил носіння однострою поліцейських» жінки зобов'язані носити такий же однострій, що й чоловіки. У своєму дослідженні ми вирішили розглянути засоби індивідуального бронезахисту –

бронезилети, які виготовляють згідно єдиного ДСТУ 8782: 2018, не враховуючи особливості жіночого тіла. Це призводить до певних незручностей при використанні поліціантками екіпіровку та бронезилетів, як засобів індивідуального захисту. Нами взято до уваги, той факт, що під час носіння бронезилетів останні викликають не тільки дискомфорт при його носінні, але й є травмуючим чинником для поліціанток під час несення служби.

Бронезилет є елементом захисного одягу для періодичного носіння, призначений для захисту від уражень вогнепальної та холодної зброї, чи сколкових часток вибухових пристроїв. Отримав назву за схожість зі звичайним жилетом, але має у своєму складі нагрудні та спинні елементи. Складається з матеріалів, що руйнують кулю і розсіюють її енергію, наприклад арамідних тканин (кевлару, тварону) і металевих або керамічних пластин, тощо [5].

У 2021-2022 році у Харківському національному університеті внутрішніх справ було проведено опитування серед жінок поліцейських. Було опитано 53 жінки. В результаті опитування було встановлено, що бронезилети, які входять до екіпірування Національної поліції України мають травмуючий вплив через анатомічні особливості будови тіла жінки.

Таблиця 1

Результати опитування поліціанток, які використовували бронезилет під час несення служби

<i>Кількість опитуваних осіб:</i>	7	10	19	14	3
<i>Розмір грудей</i>	0	1	2	3	4+
<i>Чи являються для Вас бронезилети, які входять до екіпірування НПУ травмуючими через анатомічні особливості будови Вашого тіла?</i>	100 % ні	60 % так - 40% ні	100 % так	100 % так	100 % так

Емпіричним способом було встановлено негативний вплив бронезилета на жінку. Серед основних особливостей цього впливу виділяється дві основні складові:

- 1) незручності при носінні бронезилетів жінками в нормальних умовах;
- 2) негативна дія елементів бронезилету на жінку у разі нанесення удару по бронезилету.

Перша проблема виникає за рахунок впливу передньої бронепластины (непрофільована), яка під час рухів викликає незручності в області молочних залоз. Друга проблема виникає за рахунок зростання тиску на малу площу дотику молочних залоз жінки з передньою бронепластиною і появою болю. В такому випадку бронезилет може завдати шкоди жінці більше ніж чоловікам, оскільки площа поверхні бронепластины яка торкається до жіночого тіла менша ніж у чоловіків.

З ціллю підтвердження даної гіпотези, ми провели експеримент, щоб встановити кількість питомої енергії кулі, яка розподіляється по бронезилету на жіноче тіло.

Для експерименту ми обрали модель бронезилету («Ескорт-2») з площею захисту 7,5 дм² та вибрали 15 жінок добровольців, які мають другий розмір грудей. В результаті проведеного експерименту було встановлено, що площа пластины яка прилягла

до тіла становила 2,33 дм², а це в тричі менше площі бронепластини. Прилягання бронепластини фіксувалося в основному на випираючій області тіла – грудях та животі.

Наступним етапом дослідження було встановлено питому енергію дії кулі пістолета Макарова на бронепластину, яка передається тілу жінки. Початкова енергія кулі 306 Дж. Залишкова енергія кулі пістолета Макарова після взаємодії з бронежилетом становила 102 Дж. З урахуванням площі бронепластини, яка торкається тіла жінки розраховано питому енергію дії кулі пістолета Макарова, яка після розрахунку склала 17,52 Дж/см². За даними судової медицини при ураженні серединних відділів грудей, снаряд із питомою кінетичною енергією кулі більше 50 Дж/см² завдає тяжкі пошкодження: переломи кісток, проникаючі поранення і т.п. При ураженні грудей куля з питомою енергією 17,52 Дж/см² спричиняє забої, внутрішні та поверхневі рани [6].

Результати дослідження показали:

1. Площа дотику жіночого тіла (для жінок з другим розміром грудей) з бронепластиною менша ніж у чоловіків у 2 рази.
2. Кількість питомої енергії кулі на одиницю площі у жінок (з другим розміром грудей) більша в 2 рази.
3. Найбільш травмуючий негативний вплив виникає в області грудей жінки завдяки гідродинамічного удару, що призводить до більш травмуючого впливу.

За даними «Isida clinic» при ударі в груди жінки виникають такі наслідки як: забої і гематоми, в результаті яких у жінок можуть початися процеси, що приводять до утворення ракової пухлини, також часто виникають розриви та забої м'яких тканин грудей, перелом ребер та груднини, забої грудної клітини. Травми молочних залоз можуть ускладнюватися нагноєнням, кровотечею, больовим шоком [7]. Під час виконання службових обов'язків такі травми можуть значно знизити боєздатність поліціантки, а також завдати значної шкоди її здоров'ю, через що унеможлиблює виконання покладених на неї службових завдань в умовах воєнного стану.

Отже, в роботі поліціанток серед різноманіття небезпек під час несення служби, додатково виникають незручності з використанням засобів індивідуального бронезахисту – бронежилетів. Дослідженням встановлені небезпеки щодо використання бронежилетів поліціантками. Ми вважаємо, що доцільно для забезпечення життя та повноцінного здоров'я останніх розробити і дозволити використовувати засоби індивідуального бронезахисту – бронижелети з урахуванням анатомічних особливостей будови тіла поліціанток. Ми пропонуємо використовувати профільовані бронепластини в жіночих бронежилетах для зручності їх носіння. Також, вважаємо за потрібне зробити унітаризацію бронепластин за розмірами жіночих грудей та впровадження додаткового демферного шару. Розгляд цього питання є важливим продовженням нашого дослідження, оскільки це може вирішити проблеми, що виникають при носінні жінками унітарних бронежилетів під час виконання покладених на неї обов'язків.

Список бібліографічних посилань

1. Українська Асоціація Представниць Правоохоронних Органів - УАППО. Facebook. URL: <https://sr-rs.facebook.com/UAWLE/posts/1435406476822212/> (дата звернення 28.03.2022)
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 18.04.2022).
3. Конституція України // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 01.05.2022).
4. Наказ МВС України № 718 від 19.08.2017 «Про затвердження правил носіння однострою поліцейських»

5. Загальнодоступна вільна багатомовна онлайн-енциклопедія. Wikipedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%80%D0%B2> (дата звернення 01.05.2022)

6. Вражаюча здатність кулі – дані криміналістів. Збройний архів. URL: <https://guns.allzip.org/topic/45/291357.html> (дата звернення 01.05.2022)

7. Що небезпечно для жіночих грудей? Isida clinic. URL: <https://isida.ua/ru/zdorove-grudi/article/chto-opasno-dlya-zhenskoj-grudi/> (дата звернення 01.05.2022).

Отримано 10.05.2022

УДК 351.741(477)

СКЛЯР О. С.,

викладач кафедри тактичної та спеціальної

фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-6179-3329>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ДІАЛОГУ ЗГІДНО З «МОДЕЛЮ ЗАСТОСУВАННЯ СИЛИ»

Під час масових заходів основною задачею Національної поліції є охорона публічного порядку. Порядок та способи організації охорони публічного порядку на масових заходах є вкрай актуальними і необхідними для практичного використання, що не можливо без дотримання мір особистої безпеки та необхідної самооборони працівниками поліції діалогу, які задіяні на фронті подій.

З урахуванням напрямків реформування правоохоронної системи України, охорона публічного порядку отримала найбільші зміни. Наказ МВС України №706 від 23 серпня 2018 «Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України Скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів» запровадив новий, більш демократичний підхід до забезпечення охорони публічного порядку. [1]

«Коли ми почали впроваджувати цей проект, за основу взяли досвід поліції комунікації Чеської Республіки у взаємодії з Консультативною місією Європейського союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні, яка діє з 2014 року в Україні» - говорив заступник начальника відділу забезпечення масштабних масових заходів Департаменту превентивної діяльності Валерій Шевченко. [2]

Одним з суттєвих нововведень нової моделі охорони публічного порядку є створення підрозділу превентивної комунікації, або, як ми її називаємо – поліція діалогу. Поліція діалогу є унікальним підрозділом Національної поліції України, створений з метою апробації європейських стандартів у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку в публічних місцях у зв'язку з проведенням мирних зібрань та інших масових заходів. Основною задачею, якою стали ефективна комунікація і деескалація можливих конфліктних ситуацій, щоб масові заходи та демонстрації залишались мирними і не вели до силового протистояння.

Згідно «операційного барометру» (рис.1) [3] поліцейський діалогу працює на зеленому та жовтому стані подій, коли не помітно явних ознак загрози його життю та здоров'ю. Однак між масовими заходами і масовими заворушеннями тонка грань, а у випадку небезпеки, основною зброєю поліції діалогу є лише «слово».